

encamina a la sala on hi ha l'exposició «Terra Empordà», amb diferents «Rutes pel patrimoni cultural i natural». Mitjançant un model modern i interactiu d'ordinadors i pantalles tàctils podem descobrir el «Camí de les viles medievals», el «Camí dels castells», el «Camí de la cultura», el «Camí del mar», el «Camí del vi i el cava», el «Camí dels orígens» o el «Camí dels mestres medievals», acompanyats d'empordanesos universals com Muntaner, Monturiol, Dalí i Pla.

El recorregut continua per la història gastronòmica de l'Empordà. Peralada, vila destacada per la gastronomia, no podia oblidar aquest aspecte. Utilitzant la picada com a fil conductor es repassen els orígens de les matèries primeres i s'exposen estris relacionats amb la litúrgia del menjar, pertanyents a la mateixa vila –gràcies a les excavacions– o al Museu del Castell. La sala comunica amb una altra habitació, on no podia

Estades al paradís

Va morir a Madrid, el propassat febrer, José Ortega Spottorno, fundador d'Alianza Editorial i del diari *El País*. L'enginyer, editor i escriptor, fill del filòsof José Ortega i Gasset, era pare polític de la periodista gironina Mariona Sobrequés. Va ser el marit d'aquesta, Andrés Ortega, qui va recordar, en un article a *El País* (19 febrer de 2002), la vinculació del seu pare amb les terres gironines: «Encontró en los veraneos de Palamós, más que una patria chica –pues nunca le gustó la playa– un lugar que le gustó y una familia política con la que sintonizó. Muchas cosas en la vida le ligaban a Girona: la guerra civil, su primer destino como ingeniero agrónomo del Estado y mi mujer». Més d'un cop, en les seves col·laboracions a *El País*, Ortega Spottorno havia donat mostres d'aquesta vinculació. Així, en l'article *Las nubes* (17 febrer de 1994), parlava dels excessos de l'urbanisme massificador i deia: «Las ciudades, para ser humanas, han de dejar ver, desde cualquiera de sus rincones, compañeras, la montaña o la arboleda, como sucede con Oviedo o Girona».

També estiuejava a Palamós Joan Gomis Sanahuja, president de Justícia i Pau, activista incansable de la solidaritat i dels drets humans, traspassat a final del 2001 a Barcelona. N'havia deixat constància a la nostra *Revista*, amb l'article *Encantats a Palamós* (juliol-agost de 1989) i en dos apunts antològics del seu *Diari*, publicats a *El Ciervo: Plaza murada* (agost-setembre de 1982) i *Tarde anubarrada* (agost-setembre de 1986). També havia situat a Palamós l'acció de la novel·la *Desitjada Sumatra*.

No es podrien escriure del tot les biografies d'Ortega i de Gomis sense referir-se als seus lligams afectius amb el nostre territori i als efectes benèfics de les seves estades. Com va escriure Gomis, «hay aquí un recuerdo, sospecha o esperanza de paraíso al que volvemos». És bo de recordar-ho i de recordar-los, ara que ja no hi poden tornar.

Narcís-Jordi Aragó

faltar l'homenatge a la tradició musical, des de La Principal de Peralada i alguns dels seus components i deixebles, fins a una selecció d'imatges dels festivals de música clàssica.

Arribats a aquest punt tenim dues opcions: seguir cap al pis superior o dirigir-nos al claustre. Optem per la primera. Aquí, sota el títol «Desperta ferro: la Mediterrània medieval segons la *Crònica* de Ramon Muntaner», tenim ocasió d'homenatjar i recuperar la figura del peraladenc universal i la seva obra: la *Crònica*, amb exemplars des de la primera edició fins a diferents traduccions, tot cedit per la Biblioteca del Castell. A través de Muntaner, de la seva *Crònica* i de l'audiovisual multivisió, el visitant s'introdueix en la història medieval de Peralada, on mitjançant una acurada combinació de colors s'ambienta en el món de l'època –vist des dels tres estaments: la pagesia, els nobles i els religiosos– i allhora recorda la situació del comerç de Catalunya amb la Mediterrània i les diferents cultures: la jueva, la bizantina i la islàmica; tot acompanyat per

Exemplars de la *Crònica* del peraladenc universal.

